

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра української мови
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Мова професійного навчання (українська)»
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань усі
(шифр і назва)

спеціальність усі
(шифр і назва)

освітня програма усі
(назви освітньої програми)

вид дисципліни загальна підготовка; обов'язкова
(загальна підготовка / спеціальна (фахова) підготовка; обов'язкова/вибіркова)

форма навчання денна
(денна / заочна/дистанційна)

Харків – 2023

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни

«Мова професійного навчання (українська)»

(назва дисципліни)

Розробник:

Доцент, кандидат філол. наук

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Оксана КРИМЕЦЬ

(ініціали та прізвище)

Доцент, кандидат істор. наук

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Наталія ПИСАРСЬКА

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

української мови

(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

Протокол від «19» грудня 2022 року № 5

Завідувачка кафедри

української мови

(назва кафедри)

(підпис)

Світлана ЧЕРНЯВСЬКА

(ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми _____

Кафедра _____
(назва кафедри на якій викладається дисципліна)

Гарант ОП _____
(ПІБ) (Підпис, дата)

Завідувач кафедри _____
(ПІБ) (Підпис, дата)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

№ зп	Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри (яка викладає)	Підпис завідувача кафедри (на якій викладається)	Підпис гаранта освітньої програми
1					
2					
3					
4					
5					

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета:

1. Формування цілісної системи знань студентів про українську мову:
  - збагачення словникового запасу студентів-іноземців;
  - розвиток і вдосконалення навичок та умінь у різних видах мовленнєвої діяльності для успішного оволодіння спеціальністю під час навчання в НТУ «ХП»;
  - удосконалення граматичних навичок (морфологія, синтаксис);
  - формування навичок та вмінь читання, що дозволяє сприймати текст українською мовою як джерело інформації та розуміти зміст тексту;
  - формування й удосконалення навичок усного, писемного, монологічного та діалогічного мовлення, уміння сприймати мовленнєві повідомлення в умовах, наближених до реальних;
  - удосконалення вмінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності (читання, письмо, аудіювання та говоріння) науково-навчальної та соціально-культурної сфери спілкування;
  - формування та вдосконалення навичок ознайомлювального читання;
  - формування та вдосконалення навичок аудіювання з опорою на візуалізацію;
  - формування та вдосконалення навичок репродуктивного й продуктивного мовлення;
  - формування словотворчих навичок і вмінь.

2. Оволодіння українською мовою як «робочою мовою» для навчання в технічному вищому закладі освіти України за обраним фахом.

3. Практичне оволодіння українською мовою на рівні А2 в межах сфер комунікації, актуальних для студентів-іноземців під час навчання.

Компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Результати навчання:

- Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами з професійних питань усно і письмово, мати навички роботи з іноземними технічними виданнями.

У результаті вивчення дисципліни «Мова професійного навчання (українська)» студенти повинні:

Знати:

- головні мовленнєві конструкції, притаманні навчальному тексту, української мови;

- морфологію та синтаксис української мови в межах, необхідних для навчального процесу за фахом.

Вміти:

- володіти навичками діалогічного мовлення;
 - володіти навичками усного монологічного мовлення у вигляді невеликих повідомлень;

володіти навичками аудіювання тексту;

- розуміти прослуханий текст, сприймати інформацію в заданому темпі;
 - виокремлювати головну та додаткову інформацію на рівні речення й тексту;

- володіти навичками навчального та ознайомлювального видів читання;

- комбінувати опрацьовану та здобуту інформацію до рівня репродуктивного й продуктивного тексту;

- володіти навичками словотворення.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
-	«Українська мова як іноземна»

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1, 2	270/9	128	142	–	–	128	+	4	1	2

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 47,4%.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
1	ПЗ	4	<u>Змістовий модуль № 1.</u> Граматика. Частини мови. Робота з текстом соціально-культурної сфери: вивчальне читання, аудіювання, структурно-сміслова організація тексту, складання питального плану. <u>Тема 1.</u> Граматика. Частини мови. Іменник. Рід іменників, відмінювання іменників.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
2	СР	6	<u>Тема 1.</u> Граматика. Частини мови. Іменник. Рід іменників, відмінювання іменників.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
3	ПЗ	4	<u>Тема 2.</u> Граматика. Частини мови. Прикметник. 1. Відмінювання, зміна за родами та числами. Ступені порівняння прикметників. 2. Структурно-смісловий аналіз тексту.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
4	СР	6	<u>Тема 2.</u> Граматика. Частини мови. Прикметник. 1. Вивчальне читання, розуміння смислового змісту тексту «Україна сьогодні».	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
5	ПЗ	4	<u>Тема 3.</u> Граматика. Частини мови. Числівник. 1. Відмінювання кількісних числівників, збірних числівників, числівники обидва, обидві, півтора, півтори. 2. Структурно-смісловий аналіз тексту.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
6	СР	6	<u>Тема 3.</u> Граматика. Частини мови. Числівник. 1. Визначення композиційно-логічної структури тексту. Виділення основної інформації. Національні символи України (прапор, герб, гімн)	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
7	ПЗ	4	<u>Тема 4.</u> Граматика. Частини мови. Дієслово. 1. Способи творення видових пар: суфіксальний, префіксальний, префіксально-суфіксальний.. 2. Аудіювання з опорою на візуалізацію.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
8	СР	6	<u>Тема 4.</u> Граматика. Частини мови. Дієслово. 1. Народні символи України (рушник, вишиванка, писанка, вінок, калина)	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
9	ПЗ	4	<u>Тема 5.</u> Граматика. Частини мови. Дієслово. 1. Дієслова руху. 2. Структурно-смісловий аналіз тексту. Виділення основної інформації.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
10	СР	5	<u>Тема 5.</u> Граматика. Частини мови. Дієслово. 1. Українська держава сьогодні.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15

11	ПЗ	4	<u>Тема 6.</u> Граматика. Синтаксис. 1. Пряма й непряма мова. Модальність пропозиції. 2. Компресія тексту до рівня питального плану. Структурно-смісловий аналіз тексту.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
12	СР	5	<u>Тема 6.</u> Граматика. Синтаксис. 1.Складання питального плану. Київська Русь. Князі Київської Русі. Хрещення Київської Русі.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
13	ПЗ	4	<u>Тема 7.</u> Граматика. Синтаксис. 1. Засоби зв'язку речень у тексті. Синонімічні конструкції простого та складного речень 2. Компресія тексту до рівня питального плану. Повторення.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
14	СР	6	<u>Тема 7.</u> Граматика. Синтаксис. 1. Складання питального плану. «Запорізькі козаки». Підготовка до модульної контрольної роботи.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
15	ПЗ	2	Модульний контроль №1.	
16	ПЗ	4	<u>Змістовий модуль № 2.</u> Основні правила побудови мовних конструкцій, характерних для наукового тексту. Робота з текстом: ознайомлювальне читання, говоріння, бесіда, структурно-сміслова організація тексту, тезовий і називний плани. <u>Тема 8.</u> Науково-професійна сфера. 1. Кваліфікація суб'єкта. Уведення та визначення терміна (що – це що, що є що?) 2. Компресія тексту до рівня тезового плану. Складання питального й тезового планів.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
17	СР	5	<u>Тема 8.</u> Науково-професійна сфера. 1. Україна в ХХ столітті.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
18	ПЗ	4	<u>Тема 9.</u> Науково-професійна сфера. 1..Уведення терміну (що називається чим, як). 2. Компресія тексту до рівня тезового плану. Складання питального, тезового і називного плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
19	СР	5	<u>Тема 9.</u> Науково-професійна сфера. 1. Україна. Новітня історія.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
20	ПЗ	4	<u>Тема 10.</u> Науково-професійна сфера. 1. Кваліфікація та характеристика особи, предмета, явища. Загальна характеристика суб'єкта (що це що, хто це хто) 2. Компресія тексту до рівня називного плану. Складання називного плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
21	СР	5	<u>Тема 10.</u> Науково-професійна сфера. 1. Світ сьогодні.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
22	ПЗ	4	<u>Тема 11.</u> Науково-професійна сфера. 1. Визначення мети та завдання роботи (що було (буде) чим + інфінітив). 2. Говоріння. Сприйняття мовних повідомлень в умовах, близьких до реального спілкування.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
23	СР	5	<u>Тема 11.</u> Науково-професійна сфера. 1. Освіта в Україні. Болонська система.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
24	ПЗ	4	<u>Тема 12.</u> Науково-професійна сфера. 1. Позначення сутності предмета (явища), його	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15

			функції або істотні ознаки (що є чим). 2. Компресія тексту до рівня називного плану. Ознайомлювальне читання. Складання тезового та називного плану.	
25	СР	5	<u>Тема 12.</u> Науково-професійна сфера. 1 У світі науки, техніки, культури.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
26	ПЗ	4	<u>Тема 13.</u> Науково-професійна сфера. 1. Опис предмета, речовини. Характеристика призначення. Зовнішній вигляд, властивості, структура (що є чим, під чим розуміють що). 2. Компресія до рівня плану. Складання всіх видів планів.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
27	СР	5	<u>Тема 13.</u> Науково-професійна сфера. 1. Ними пишуться українці (видатні українські вчені, громадські діячі, письменники, поети, спортсмени тощо).	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
28	ПЗ	4	<u>Тема 14.</u> Науково-професійна сфера. 1. Вказівка на призначення предмета (що служить для чого). 2. Характеристика сутності явища, процесу (перебувати, полягати в чому). 3.Репродукція інформації. Складання зв'язного повідомлення на основі тезового плану. Повторення.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
29	СР	5	<u>Тема 14.</u> Науково-професійна сфера. 1. Ними пишуться Харків (видатні вчені, письменники, художники Харкова й області). 2. Підготовка до модульної контрольної роботи	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
30	ПЗ	2	Модульний контроль №2	
31	ПЗ	4	<u>Змістовий модуль № 3.</u> Основні правила побудови мовних конструкцій, характерних для наукового тексту (продовження). Робота з текстом: визначення інформаційних центрів тексту, ознайомлювальне читання, говоріння, бесіда, структурно-смілова організація тексту, називний план, анотація. <u>Тема 15.</u> Науково-професійна сфера. 1. Вираження співвідношення власного та загального, частини й цілого, складу речовини й предмета. Класифікація предметів, явищ (поділятися на що). 2. Визначення інформаційних центрів тексту Тема. Складання називного плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
32	СР	5	<u>Тема 15.</u> Науково-професійна сфера. 1. Харків сьогодні.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
33	ПЗ	4	<u>Тема 16.</u> Науково-професійна сфера. 1. Вказівка на приналежність предмета (явища, поняття) до певного класу (належати до чого). 2. Структурно-смісловий аналіз. Складання називного плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
34	СР	5	<u>Тема 16.</u> Науково-професійна сфера. 1. Перша столиця.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
35	ПЗ	4	<u>Тема 17.</u> Науково-професійна сфера. 1. Визначення складу від цілого до частин (що складається з чого, міститься в чому).	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15

			2. Формування навичок говоріння, репродукція інформації. «Сім чудес Харкова». Складання називного плану.	
36	СР	5	<u>Тема 17.</u> Науково-професійна сфера. 1. Підготовка монологічного висловлювання на тему «Харків».	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
37	ПЗ	4	<u>Тема 18.</u> Науково-професійна сфера. 1. Визначення складу від частин до цілого. 2. Ознайомлювальне читання.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
38	СР	5	<u>Тема 18.</u> Науково-професійна сфера. 1. Віктор Львович Кирпичов – засновник НТУ «ХПІ». Виділення основної інформації, відповіді на питання.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
39	ПЗ	4	<u>Тема 19.</u> Науково-професійна сфера. 1. Позначення кількісного співвідношення частин цілого (що становить якусь частину чого). 2. Говоріння, продукування висловлювання. НТУ «ХПІ». Складання називного плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
40	СР	5	<u>Тема 19.</u> Науково-професійна сфера. 1. Підготовка монологічного висловлювання на тему «НТУ« ХПІ»: минуле, сьогодення та майбутнє».	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
41	ПЗ	4	<u>Тема 20.</u> Науково-професійна сфера. 1. Процес поділу або здатність ділитися на частини (ділити що на що, ділитися на що). 2. Структурно-смісловий аналіз тексту. Складання тезового плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
42	СР	5	<u>Тема 20.</u> Науково-професійна сфера. 1. Україна. Державний устрій, географія, населення.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
43	ПЗ	4	<u>Тема 21.</u> Науково-професійна сфера. 1. Характеристика предмета за формою (предмет має якусь форму, яка форма). 2. Аудіювання з візуалізацією. Говоріння, переказ з опором на ілюстративний матеріал.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
44	СР	5	<u>Тема 21.</u> Науково-професійна сфера. 1. Українська вишиванка. 2. Підготовка до модульної контрольної роботи. Повторення.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
45	ПЗ	2	Модульний контроль №3	
46	ПЗ	4	<u>Змістовий модуль № 4.</u> Основні правила побудови мовних конструкцій, характерних для наукового тексту (продовження). Робота з текстом: визначення інформаційних центрів тексту, ознайомлювальне читання, говоріння, бесіда, структурно-смістова організація тексту, складання індикативного реферату. Підготовка усного та письмового монологічного висловлювання. <u>Тема 22.</u> Науково-професійна сфера. 1. Характеристика за кольором, смаком та запахом, наявності чи відсутності в предмета певної ознаки (предмет має який смак, запах, колір). 2. Підготовка монологічного висловлювання за планом на тему «Україна».	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15

47	СР	5	<u>Тема 22.</u> Науково-професійна сфера. 1. Підготовка монологічного висловлювання на тему «Рушник – національний символ України».	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
48	ПЗ	4	<u>Тема 23.</u> Науково-професійна сфера. 1. Характеристика предмета за матеріалом (предмет з чого, який). 2. Компресія тексту до рівня індикативного реферату. Структурно-смісловий аналіз тексту, складання індикативного реферату.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
49	СР	5	<u>Тема 23.</u> Науково-професійна сфера. 1. Людина та культура. Екологія культури.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
50	ПЗ	4	<u>Тема 24.</u> Науково-професійна сфера. 1. Характеристика властивостей та якостей предмета в науковому мовленні. Опис зовнішнього вигляду або будови предмета (який вигляд, які властивості). 2. Вивчальне читання. Т.Г. Шевченко – гордість української культури. Складання називного плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
51	СР	5	<u>Тема 24.</u> Науково-професійна сфера. 1. Написання твору «Наша національна гордість»	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
52	ПЗ	4	<u>Тема 25.</u> Науково-професійна сфера. 1. Предмет та його процесуальні ознаки (що горить, тліє). 2. Аудіювання з опорою на візуалізацію.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
53	СР	5	<u>Тема 25.</u> Науково-професійна сфера. 1. Київ – столиця України.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
54	ПЗ	6	<u>Тема 26.</u> Науково-професійна сфера. 1. Вираження якісної характеристики предмета (що є яким). 2. Компресія тексту до рівня індикативного реферату. Складання тезового плану.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
55	СР	6	<u>Тема 26.</u> Науково-професійна сфера. 1. Скарби української культури.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
56	ПЗ	4	<u>Тема 27.</u> Науково-професійна сфера. 1. Позначення обмеженого в своєму поширенні ознаки (чутливий, інертний до чого). 2. Вивчальне читання Образи рідного краю. Горобина. Підготовка до репродуктивного говоріння. Складання називного плану для повідомлення	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
57	СР	5	<u>Тема 27.</u> Науково-професійна сфера 1. Символічне значення горобини в слов'янській народній творчості.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
58	ПЗ	6	<u>Тема 28.</u> Науково-професійна сфера. 1. Вираження ступеня ознаки. Указівка на ступінь ознаки (дуже). 2. Компресія тексту. Вивчальне читання. Складання трьох видів планів, анотації та індикативного реферату за текстом «Калина червона. Символи та обряди».	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15
59	СР	5	<u>Тема 28.</u> Науково-професійна сфера. 1. Підготовка до говоріння. Повідомлення про рослини – символи рідної країни. 2. Підготовка до модульної контрольної роботи.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 15

			Повторення.	
60	ПЗ	2	Модульний контроль №4	
Разом (годин)		270		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання практичного матеріалу	31
2	Підготовка до практичних занять	31
3	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на практичних заняттях	40
4	Виконання індивідуального завдання (РЕ)	20
5	Підготовка до заліку	10
6	Підготовка до іспиту	10
	Разом	142

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

усні та письмові висловлювання
(вид індивідуального завдання)

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
1.	Підготувати усні діалогічні висловлювання. Соціально-побутова сфера.	7-й тиждень
2.	Підготувати усні діалогічні висловлювання. Соціально-побутова сфера	15-й тиждень
3.	Підготувати письмові діалогічні висловлювання. Науково-навчальна сфера.	22-й тиждень
4.	Підготувати письмове монологічне висловлювання. Науково-навчальна сфера.	29-й тиждень

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Практичні заняття – проводяться у формі виконання практичних завдань і вправ. Для практичних занять студенти опрацьовують лекційний матеріал, готують виступи з використанням навчальної і наукової літератури, виконують вправи та завдання. Лектор оцінює активність студентів впродовж заняття за прийнятою шкалою оцінювання в балах. Під час заняття обов'язково за кожною темою оцінюються рівень знань студентів за допомогою тестових завдань, вправ та письмової самостійної роботи на знання основних понять за темою.

Індивідуальне завдання – вид самостійної роботи поза аудиторними годинами, коли студент, використовуючи лекційний матеріал та додаткові джерела знань, розробляє особисту тему.

Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом (або 2-3 студентами) поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами практичних занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студента здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на практичному занятті. Обсяг презентації – 16-25 слайдів, текст доповіді – 4-6 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі під час заняття, і студент отримує оцінку від викладача.

Дистанційне навчання – форма, яку може бути запроваджено внаслідок уведення карантинних обмежень, пов'язаних зокрема з розповсюдженням COVID – 19. Передбачає навчання з використанням комп'ютерних і телекомунікаційних технологій (Офіс-365), які забезпечують інтерактивну взаємодію викладача та студента на різних етапах вивчення дисципліни та самостійну роботу з навчально-методичним матеріалом, виконання практичних завдань, тестового контролю тощо.

Інноваційні методи – сучасні методи навчання, до яких належать:

- структурно-логічні технології: поетапна організація системи навчання, що сприяє логічній послідовності постановки і вирішення дидактичних завдань на основі відбору їх змісту, форм, методів і засобів навчання на кожному етапі процесу з урахуванням поетапної діагностики результатів;

- інтеграційні технології: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмінь, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів (у т. ч. електронних);

- професійно-ділові ігрові технології: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються уміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо);

– тренінгові технології: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів вирішення типових практичних завдань за допомогою комп'ютера (психологічні тренінги інтелектуального розвитку, спілкування, вирішення управлінських завдань);

– інформаційно-комп'ютерні технології, що реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина-машина» за допомогою різноманітних навчальних програм (тренінгових, контролюючих, інформаційних тощо).

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену або шляхом накопичення балів за поточним контролем за змістовними модулями.

Екзамен – письмова або усна відповідь на питання, що містяться в екзаменаційному білеті. Питання екзаменаційних білетів доводяться до студентів заздалегідь. Екзаменаційні білети готує лектор, вони затверджуються на засіданні кафедри і підписуються завідувачем кафедри. Екзаменатора призначає завідувач кафедри. Він має оцінити якість відповіді студента за прийнятою шкалою академічних оцінок.

Контрольні питання з курсу до екзамену.

1. Частини мови.
2. Іменник. Рід іменників, відмінювання іменників.
3. Прикметник. Відмінювання, зміна за родами та числами.
4. Ступені порівняння прикметників.
5. Числівник. Відмінювання кількісних числівників, збірних числівників, числівники обидва, обидві, півтора, півтори.
6. Дієслово. Способи творення видових пар: суфіксальний, префіксальний, префіксально-суфіксальний..
7. Дієслова руху.
8. Синтаксис. Пряма й непряма мова. Модальність пропозиції.
9. Засоби зв'язку речень у тексті.
10. Синонімічні конструкції простого та складного речень
11. Уведення та визначення терміна.
12. Характеристика особи, предмета, явища.
13. Загальна характеристика суб'єкта (що це що, хто це хто)
14. Компресія тексту до рівня називного плану.
15. Визначення мети та завдання роботи.
16. Сприйняття мовних повідомлень в умовах, близьких до реального спілкування.
17. Позначення сутності предмета (явища), його функції або істотні ознаки. Опис предмета, речовини. Характеристика призначення. Зовнішній вигляд, властивості, структура (що є чим, під чим розуміють що).
18. Особливості складання питального та тезового планів.

19. Указівка на призначення предмета (що служить для чого).
20. Характеристика сутності явища, процесу.
21. Репродукція інформації.
22. Складання зв'язного повідомлення на основі тезового плану.
23. Вираження співвідношення власного та загального, частини й цілого, складу речовини й предмета.
24. Класифікація предметів, явищ (поділятися на що).
25. Визначення інформаційних центрів тексту.
26. Вказівка на приналежність предмета (явища, поняття) до певного класу (належати до чого).
27. Визначення складу від цілого до частин (що складається з чого, міститься в чому).
28. Репродукція інформації. «Сім чудес Харкова».
29. Визначення складу від частин до цілого.
30. Позначення кількісного співвідношення частин цілого (що становить якусь частину чого).
31. Говоріння, продукування висловлювання.
32. Процес поділу або здатність ділитися на частини (ділити що на що, ділитися на що).
33. Характеристика предмета за формою (предмет має якусь форму, яка форма).
34. 2. Аудіювання з візуалізацією.
35. Характеристика за кольором, смаком та запахом, наявності чи відсутності в предмета певної ознаки (предмет має який смак, запах, колір).
36. Монологічне висловлювання за планом до тексту.
37. Структурно-смісловий аналіз тексту.
38. Складання індикативного реферату.
39. Характеристика властивостей та якостей предмета в науковому мовленні.
40. Опис зовнішнього вигляду або будови предмета (який вигляд, які властивості).
41. Предмет та його ознаки
42. Вираження якісної характеристики предмета (що є яким).
43. Позначення обмеженої у своєму поширенні ознаки (чутливий, інертний до чого).
44. Вказівка на ступінь ознаки.
45. Складання анотації наукового джерела.

2. Поточний контроль проводиться за результатами роботи студентів на практичних заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, оцінювання тестів, самостійних робіт, індивідуальних завдань, презентацій.

Контроль на практичних заняттях – оцінювання виступів студентів, відповідей на питання, поставлені викладачем, оцінці виконання тестових завдань, оцінок під час самостійних робіт, оцінювання внеску окремих

студентів у групову роботу при підготовки командного проекту, активність в діловій грі.

Контрольна робота – вид поточного контролю знань студентів, який має на меті виявити рівень знань студентів, що отримані за пройденим матеріалом. Дата проведення контрольної роботи доводиться до студентів і призначається по завершенню вивчення змістовного модулю. Питання та тестові завдання готує викладач, що веде практичні заняття, вони узгоджуються з лекційними питаннями і тематикою семінарських занять. Контрольна робота виконується у письмовій формі в присутності викладача, оцінюється за прийнятою шкалою і оцінка може використовувати викладачем для підрахунку кумулятивного балу за підсумками вивчення дисципліни.

Індивідуальні завдання – оцінюються викладачем або за результатами доповіді на практичному занятті або за окремо виконану роботу.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Контроль на практичних заняттях	Контрольні роботи	Індивідуальні завдання	Залік	Сума
28	30	12	30	100

Таблиця 2. Розподіл балів для оцінювання успішності студента для іспиту

Контроль на практичних заняттях	Контрольні роботи	Індивідуальні завдання	Іспит	Сума
28	30	12	30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під **системою оцінювання** слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними **критеріями оцінювання** для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та умінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 3). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно” чи „незадовільно”) та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
			<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового 	Відповіді на запитання містять певні неточності ;

82-89	В	Добре	<p>матеріалу, що передбачений модулем;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	
75-81	С	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> - невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
64-74	Д	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.

60-63	Е	Задовільно	<p>- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі.</p>	<p>Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач</p>
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	<p>Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.</p>	<p>Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.</p>
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	<p>- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач</p>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни «Мова професійного навчання» має такі основні складники:

1. Силабус дисципліни «Мова професійного навчання».
2. Навчальна програма дисципліни «Мова професійного навчання».
3. Методичні рекомендації до практичних занять.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
5. Навчальний контент дисципліни (конспект).
6. Завдання для проведення диференційованих заліків.
7. Завдання для модульних контрольних робіт.
8. Завдання для комплексної контрольної роботи з дисципліни «Мова професійного навчання».
9. Екзаменаційні білети з дисципліни «Мова професійного навчання».
10. Бібліотечний фонд університету та кафедри.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1	Методичні вказівки з дисципліни «Українська мова як іноземна» для іноземних студентів і викладачів «Художнє читання і спілкування в аспекті комунікативно-інтенційної моделі навчання» / уклад. В.Ф. Шевченко, І.В. Полянська, С. М. Чернявська.– Харків: НТУ «ХПІ», 2019.– 24 с.
2	Методичні вказівки з дисципліни «Українська мова як іноземна» в аспекті інтеграційної концепції КІМ «Мова професійного партнерства» / уклад. І.В. Полянська, С.М. Чернявська, В.Ф. Шевченко.–Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 65 с.
3	І.В. Полянська, С.М. Чернявська. Тренінг іноземних студентів щодо підготовки до тестування та модулів з дисциплін «Українська мова як іноземна» та «Мова навчання» в аспекті інтеграційної концепції комунікативно-інтенційної моделі: навчальний посібник.– Харків: НТУ «ХПІ», 2019. – 162 с.
4	Методичні вказівки до практичних занять з дисциплін «Українська мова як іноземна» та «Мова професійного навчання» для іноземних студентів всіх спеціальностей «Підготовка до тестування з мови професійного навчання. Аудіювання та говоріння» / Уклад. Лухіна М.Ю., Чернявська С.М., Гомон А.М. – Харків: НТУ «ХПІ», 2021.– 42 с.
5	Методичні вказівки для виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» для іноземних студентів усіх спеціальностей «Ми навчаємося в Україні» / Уклад. Чернявська С.М., Немерцова О.Є., Сабадир Г.І., Дяченко О.В.– Харків: НТУ «ХПІ», 2021.–

	65 с.
6	Л.Я. Терещенко, А.М. Гомон, В.А. Сухоруков. Українська мова. Науковий стиль: навчальний посібник для студентів-іноземців технічних спеціальностей.– Харків : НТУ «ХП», 2021.– 145 с.
7	Українська мова як іноземна: початковий рівень [Електронний ресурс] : навч. посібник / Г. І. Сабадир [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2022. – 120 с.
8	Займенник: Навчально-методичний посібник / Н.В. Северин. – Харків: НТУ «ХП», 2022. – 72 с.
9	Ступені порівняння прикметників і прислівників : метод. рекомендації з української мови для самостійної роботи студентів-іноземців / уклад. Н. В. Северин; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків: ТОВ "Цифра Принт", 2023. – 40 с.
10	Субота Л.А. Методичні рекомендації з дисципліни «Українська мова» для самостійної роботи іноземних студентів II курсу, які навчаються англійською мовою у закладах вищої освіти України.-Харків: НТУ «ХП», 2023.- 60 с.
11	Субота Л.А. Методичні рекомендації з дисципліни «Українська мова» для самостійної роботи іноземних студентів III курсу, які здобувають освіту англійською мовою у Зкладах вищої освіти України.- Харків: НТУ «ХП», 2023.- 35 с.

Допоміжна література

12	О.Г. Барчук, О.М. Волкова, Н.О. Ворона та ін.; за ред. Т.О. Дегтярьової. Українська мова для іноземців: навчальний посібник.– Суми : Університетська книга , 2019. — 400 с.
13	О.М. Волкова, Н.О. Ворона, Є.О. Голованенко та ін.; за ред. Т.О. Дегтярьової. Українська мова для студентів-іноземців (початковий рівень): навчальний посібник.– Суми : Університетська книга , 2019. — 256 с.
14	Голованенко Є. О., Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В. та ін. Українська мова для іноземців. Рівень А1. Навчальний посібник.– Суми : Університетська книга , 2019. —278 с.
15	Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Коньок О. П. та ін. Українська мова для іноземців. Рівень А2. Навчальний посібник.– Суми : Університетська книга , 2019. —215 с.
16	Біденко Л. В., Завгородній В. А., Казанджиєва М. С. та ін. Українська мова для іноземців. Рівень В1. Навчальний посібник.– Суми : Університетська книга , 2019. —363 с.
17	А.Л. Хрипунова, М.П. Заверющенко, Н.В. Рязанова-Хитровська, А.І. Доброжан. Університетська освіта в Україні : навчальний посібник з курсу «Університетська освіта» для студентів-іноземців.– Харків: НТУ «ХП», 2021.– 237 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

<http://repository.kpi.kharkov.ua>

<http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/>

<http://chak-chy-pravyлно-my-hovorymo.wikidot.com/>

<http://kultura-movy.wikidot.com/>

<http://rodovyj-vidminok.wikidot.com/>

<http://nepravylno-pravyлно.wikidot.com/>

<http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/>

<http://www.novamova.com.ua>

<http://www.mova.info>

<http://www.pravopys.net>

<http://www.pereklad.kiev.ua>